

VI SØRGER FOR, AT DEN GRØNNE ENERGI KOMMER UD AT KØRE

STRANDMØLLEN

Økologiske frugtavlere kiggede meget interesseret efter både skadedyr og nyttedyr ved en temaeftersmiddag om naturlig bekæmpelse i en sjællandsk, usprøjtet frugtplantage. (Foto: Annemarie Bisgaard)

Naturlige fjender er velkomne

Ven eller fjende? Det spørgsmål blev stillet flere gange på en temaeftersmiddag om naturlig bekæmpelse, hvor insekter skulle sættes i bås som nyttedyr eller skadedyr.

23. maj 2017 af Annemarie Bisgaard

Frugtplantager er et yndet sted for en lang række skadedyr, som kan ødelægge frugten. Hvis man er økologisk producent, har man ikke så mange muligheder for bekæmpelse, og så er det godt at kende til forskellige metoder for naturlig bekæmpelse.

Det var emnet på en temaeftersmiddag den 17. maj, hvor lektor Lene Sigsgaard, KU, og konsulent Maren Korsgaard, VKST, fortalte om arbejdet med naturlig bekæmpelse i to projekter EcoOrchard og ProtecFruit.

Arrangementet foregik i Maren Korsgaards blomstrende frugtplantage, Lærkehøj, ved Regstrup sydvest for Holbæk. Plantagen, der er på to hektar og primært med æbler, dyrkes usprøjtet.

Konsulent Maren Korsgaard, t.v., og lektor Lene Sigsgaard fortalte om naturlig bekæmpelse af skadedyr og svampe i frugtplantager. Foto: Annemarie Bisgaard.

Bedøm selv biodiversiteten

I projektet EcoOrchard er fire metoder udvalgt til opgørelse af biodiversitet. Hver metode retter sig mod forskellige grupper af insekter og andre leddyr, så som edderkopper.

- Det mest interessante er at vælge en metode, der passer med forekomsten af de insekter, man vil opgøre og med de vækststadier hos æbletræerne, der er mest sårbare overfor skadedyr, sagde lektor Lene Sigsgaard til et dusin fremmødte.

Naturlige fjender er sårbare over for insekticider som for eksempel Neem, så hvis en plantage er behandlet kort før opgørelsen, vil der ikke være så mange nyttedyr at finde.

Deltagerne i temadagen lavede bankeprøver på træer af sorterne Holsteiner Cox og Rød Aroma. De naturlige fjender skal tælles og bestemmes umiddelbart efter bankeprøven. Foto: Annemarie Bisgaard.

Bankning og visuel observation

Den første af de fire metoder, som Lene Sigsgaard viste, var 'bankning', hvor man holder en hvid bakke under en gren, som man banker på med en kæp.

- Standardmetoden er at banke tre gange på en gren, og gentag dette på 10 forskellige træer – helst på grene, der vender både mod øst og vest, sagde Lene Sigsgaard, og hjalp deltagerne med at bestemme de mange forskellige insekter i bakkerne.

Bankemetoden er specielt rettet mod opgørelse af mariehøns, netvinger, edderkopper, rovtæger, blomstertæger og ørentviste.

En anden metode er visuel observation. Her fik temæftermiddagens deltagere til opgave at undersøge æbleblomster for skadedyr og eventuelt tilhørende nyttedyr med det blotte øje eller med lup.

Ved bankeprøven blev der blandt andet fundet nymfer af æblebladlopper, springhaler, lus, rovtæger, diverse larver m.fl. Foto: Annemarie Bisgaard.

Bølgepap

En tredje metode, der mest er beregnet til opgørelse af ørentviste og edderkopper, er bølgepapfælder, bestående af en plastflaske uden bund og udfyldt med sammenrullet bølgepap.

- Flasken sættes på stammen lige under løvet med bunden nedad. Efter en-to uger indsamles fælderne, indholdet opgøres, og insekterne bestemmes.

- Ørentviste er nyttedyr, der fortærer mange forskellige skadelige insekter, men de kan også være irriterende, hvis der er for mange af dem. Det skyldes, at deres ekskrementer sviner frugten, især i en sort som Aroma, hvor æblerne sidder i klynger, nævnte Maren Korsgaard.

Edderkopper, der overvintrer som voksne insekter, er vigtige nyttedyr til at regulere de første tidligt forekommende skadedyr i plantagen.

En plastflaske uden bund med sammenrullet bølgepap tjener som fælde til ørentviste og edderkopper. Der kan anvendes ståltråd for at gøre bølgepappen godt fast. Flasken placeres vandret position på stammen. Foto: Annemarie Bisgaard.

Prædationskort

En fjerde metode til at registrere nyttedyr er ved hjælp af små stykker karton med insektæg på – såkaldte prædationskort. Lene Sigsgaard havde medbragt kort, hvor der på hvert var fastgjort 10 æg af melmøl.

- Kortet klippes fast på et æbleblad i 24 timer, hvorefter I samler ægkortene ind og tæller, hvor mange æg, der er tilbage. Det siger noget om insektaktiviteten i plantagen, fortalte Lene Sigsgaard og nævnte, at man også havde prøvet at klistre vikleræg på kortene, men det virker ikke bedre..

- Mange prædatorer vil gerne spise disse æg, men man kan selvfølgelig ikke sige, om det er få eller mange nyttedyr, der har spist æggene. Kortene kan rekvireres mod betaling hos KU på bestilling.

Fakta

- EcoOrchard er et internationalt 'CORE Organic plus projekt', koordineret af ICROFS, Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer.
- ProtecFruit er et 'Organic RDD-2-projekt, koordineret af ICROFS, Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer. I Danmark støttet af GUDP.

Dette print er foretaget fra <http://www.gartnertidende.dk/frugtbaer/nyheder/2017/naturlige-fjender-er-velkomne> d. 13/4-2018 klokken 12:47.